

Vejledning om pelsdyrfarme

Miljøministeriet har i medfør af miljøbeskyttelsesloven udstedt en ny bekendtgørelse om pelsdyrfarme (Bekendtgørelse nr. 607 af 15. juli 2002), som trådte i kraft den 1. august 2002.

Pelsdyrfarmbekendtgørelsen er en såkaldt branchebekendtgørelse, der fastsætter regler for etablering, indretning, udvidelse, ændring og drift af farme med kødædende pelsdyr. Ændringer i forhold til den tidligere bekendtgørelse (Bekendtgørelse nr. 12 af 3. januar 1992) tager især sigte mod at reducere tabet af næringsstoffer fra pelsdyrfarme med afsæt i de forhold, som blev anført i Ammoniakhandlingsplanen.

Der henvises til afsnittet afslutningsvis om administrative bestemmelser, hvor konsekvensen af bekendtgørelsens status som branchebekendtgørelse bl.a. er beskrevet.

Bekendtgørelsens område

Kapitel 1

Bekendtgørelsen omfatter kun farme med kødædende pelsdyr. Ethvert hold af kødædende pelsdyr med henblik på skindproduktion eller salg af avlsdyr betragtes som en pelsdyrfarm, uanset antallet af tæver. Butikker med almindelig dyrehandel er ikke omfattet af bekendtgørelsens regler.

Pelserier uden pelsdyrhold er omfattet af kravene i §§ 8 og 10 om fluebekæmpelse og opbevaring af døde pelsdyr mv.

Pelsdyrfarme er endvidere omfattet af en række af kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen. I den nuværende bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. nr. 604 af 15. juli 2002 (husdyrgødningsbekendtgørelsen) er det reglerne i §§ 8-13, 17-19 og 21-30, der bl.a. vedrører anvendelse og opbevaring af husdyrgødning og pligten til at forhåndsanmelde etablering, udvidelse eller ændring af pelsdyrhaller og pelsdyrhold indenfor eksisterende pelsdyrhaller.

For erhvervsmæssigt hold af planteædende pelsdyr, som f.eks. chinchilla og kaniner, gælder reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, herunder reglerne om placering og indretning af stalde.

Beregning af antal årstæver og antal dyreenheder

Antallet af dyr på en minkfarm varierer gennem året. Antallet af årstæver på en farm defineres som antallet af parrede tæver, hvilket normalt svarer til antallet af tæver på farmen pr. 1. juli. Gødningsproduktionen pr. årstæve udgøres af produktionen fra den pågældende tæve samt produktionen fra uparrede tæver, avlshanner og producerede hvalpe (5,36 pr. parret tæve i gennemsnit for mink).

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen svarer 1 dyreenhed til 44 årstæver af mink, ildere o.l. samt 18 årstæver af ræve, finnracon o.l.

Såfremt minkhvalpe ved fravæning overflyttes til en anden ejendom (sommerfarm) anvendes følgende omregningsfaktorer ved fastsættelse af de to farmes størrelse målt i antal årstæver. Omregningsmodellen må dog ikke anvendes til at fastsætte sommerfarmes placering i overgangsordningen for kravet om gødningsopsamling – Se

herom nedenfor under ”Indretning og drift af pelsdyrhaller” – ”Tidsfrister for opfyldelse af kravet om gødningsopsamling og opbevaring”.

Sommerfarme med hvalpe fra 1.7. til pelsning	8,98 hvalpe = 1 årstæve
Helårsfarme uden hvalpe fra 1.7.	2,48 tæver = 1 årstæve

Ved beregning af antallet af dyreenheder på sådanne farme anvendes samme beregningsprincip idet følgende omregningsfaktorer anvendes:

Sommerfarme med hvalpe fra 1.7. til pelsning	395,3 hvalpe = 1 dyreenhed
Helårsfarme uden hvalpe fra 1.7.	109,2 tæver = 1 dyreenhed

Lokalisering af pelsdyrfarme

Kapitel 2

Pelsdyrfarme kan medføre forurening af grund- og overfladevand, ammoniakafsætning samt gener for omgivelser – herunder lugt- og fluegener.

I henhold til § 2 må pelsdyrfarme ikke etableres i byzone eller sommerhusområde eller i områder, der i kommuneplanens rammedel er udlagt til byzone eller sommerhusområde. Pelsdyrfarme må desuden ikke etableres i landzoneområder, der ved lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv, rekreative formål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende.

Ved ændring, der medfører forøgede gener for omgivelserne samt ved etablering og udvidelse af pelsdyrhaller og opbevaringsanlæg for pelsdyrgødning skal nedenstående mindste afstandskrav overholdes (§ 3, stk. 1-4).

Tabel 1.

Byggeprojekt	Pelsdyrhaller	Pelsdyrhaller	Pelsdyrhaller	Pelsdyrhaller	Gødningsbeholder
Farmtype	≥ 10.000 rævetæver	< 10.000 rævetæver	≥10.000 andre pelsdyr	< 10.000 andre pelsdyr	Alle
De i § 2 nævnte områder	400 m	300 m	300 m	200 m	100 m ^{a)}
Nabobeboelse	300 m	200 m	200 m	100 m	50 m

^{a)}Jævnfør § 3, stk. 3 punkt 2 omfatter dette alene afstanden til byzone og sommerhusområde, og ikke de øvrige områder, der nævnes i § 2 punkt 2 og 3.

Tabel 2.

Enkelt vandindvindingsanlæg	Fælles vandindvindingsanlæg	Vandløb og søer (herunder dræn)	Offentlig vej og privat fællesvej	Naboskel	Levnedsmiddelvirksomhed	Beboelse på samme ejendom
25 m	50 m	15 m	15 m	5 m	25 m	15 m

De ovennævnte afstandskrav i tabel 1 og 2 gælder dog ikke, hvis der er tale om ændringer, der ikke medfører forøgede gener for omgivelserne – et eksempel herpå er opsætning af gødningsrender.

Vedrørende afstandskrav for opbevaringsanlæg for gødning, skal det bemærkes, at der nu er indført afstandskrav på mindst 50 m til nabobeboelse og 100 m til byzone og sommerhusområde (§ 3 stk. 3). Selv om myndighederne ikke kan stille krav herom, bør avlerne af hensyn til begrænsningen af lugt- og fluegener dog tilstræbe, at afstanden mindst svarer til de afstande, der i henhold til § 3 stk. 1 og 2 gælder for selve farmen. Ved kortere afstande bør avlerne rette særlig opmærksomhed mod begrænsning af lugt- og fluegener.

Ifølge § 4 stk. 1 skal gødningen opsamles og føres til et gødningsopbevaringsanlæg. Dette betyder, at der skelnes mellem anlæg til opsamling af gødning og anlæg til opbevaring af gødning. Render til opsamling og en tilhørende fortank er eksempler på opsamlingsanlæg. Afstandskravene i § 3 stk. 4 omfatter kun opbevaringsanlæggene.

Såfremt en eksisterende pelsdyrfarm er placeret under 50 m til nabobeboelse, vil der lovligt kunne etableres et opsamlingsanlæg med gyllerender og en opsamlingsbeholder. Opsamlingsbeholderen skal være udført af bestandige og for fugtighed vanskeligt gennemtrængelige materiale, have en fast overdækning og kan f.eks. være en lukket container. Hvis opsamlingsbeholderen ikke skal betragtes som et opbevaringsanlæg, skal den tømmes eller fjernes efter afsluttet udmugning, således anlægget ikke indeholder gødning fra flere udmugninger. Et opsamlingsanlæg må dog ved f.eks. daglig udmugning eller udmugning 2 gange om ugen indeholde gødning fra op til én uges produktion. Hvis den ugentlige gødningsproduktion på ejendommen ikke overstiger 30 m³ gylle kan tømningen eller fjernelsen dog udskydes til der er opsamlet max. 30 m³.

Hvor der på ejendommen ikke er et gødningsopbevaringsanlæg kan gødningen føres fra opsamlingsanlægget til et gødningsopbevaringsanlæg på anden ejendom.

Efter planlovens § 36, stk. 2, skal kommunalbestyrelsen meddele landzonetilladelse til en af hensyn til markdriften ønsket placering af gylleholdere, med mindre væsentlige hensyn til landskab, natur og miljø samt naboer afgørende taler imod placeringen. Der skal dog kun meddeles landzonetilladelse, hvis gyllebeholderen placeres uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer. En tilladelse skal i givet fald indeholde vilkår om, at gyllebeholderen afskærmes med beplantning og fjernes, når den ikke længere er nødvendig for driften. Hvor afstandskravene til omboende og zonegrænser ikke overholdes, kan kommunalbestyrelsen nægte tilladelsen til erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, hvis der er mulighed for en anden placering på ejendommen.

Kravene vedrørende afstand til vandindvindingsanlæg, vandløb, veje, skel, levnedsmiddelvirksomhed og beboelse på samme ejendom gælder dog ikke ved etablering af pelsdyrhold i lovligt eksisterende landbrugsbygninger, etableret før 1. februar 1986, såfremt der er fast gulv med afløb eller etableret gødningsrender. (§3. stk. 6).

Kommunalbestyrelsen kan normalt ikke fravige afstandskravene i ovenstående tabeller. Kommunalbestyrelsen kan dog meddele dispensation fra kravene om afstand til beboelse m.m., således at der på lovligt eksisterende farme kan ske mindre bygningsmæssige udvidelser (5 – 10%) på den side af farmen der vender bort fra nabobeboelsen. (§3 stk.7). Ved sådanne dispensationer skal kommunalbestyrelsen foretage en konkret vurdering og sikre, at der ikke opstår væsentlige gener for nabobeboelser. Dispensationen kan kun meddeles til farme, der er oprettet før 1. februar 1986. Forud for meddelelse af dispensation skal der gennemføres nabohøring og foretages en vurdering af, om ændringen på den bestående virksomhed medfører gener for naboer.

Såfremt en udvidelse alene har til formål at tilgodese nye dyrevelfærdsmæssige krav til indhusning ved uændret produktionsstørrelse på farmen, skal kommunalbestyrelsen som hovedregel meddele dispensation fra afstandskravene i henhold til § 3, stk. 7. Det skyldes, at besætningen ikke forøges, og ændringen derfor ikke medfører forøgede gener for naboerne, når udvidelsen foretages i retningen væk fra nabobeboelse.

Endelig kan kommunalbestyrelsen for områder, der ved lokalplan er udlagt til pelsdyrområder, se bort fra afstandskravene til eksisterende og udlagte byzone og sommerhusområder samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv, rekreative formål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner eller lignende, når særlige grunde taler herfor, jfr. § 3 stk. 8. Baggrunden for denne bestemmelse er, at det må forventes, at der i forbindelse med vedtagelsen af de omhandlede lokalplaner er taget

hensyn til mulige gener som følge af kortere afstande. Det skal endvidere bemærkes, at der efter denne bestemmelse ikke kan dispenseres for afstandskravene til nabobeboelse.

Det skal endvidere bemærkes, at drænledninger betragtes som vandløb (§ 3 stk. 4). Minkfarme må derfor ikke etableres på drænedede arealer, medmindre der opretholdes en afstand på 15 m eller al drænvand behandles som spildevand og udledes i henhold til en kommunal tilladelse, jf. § 3 stk. 5.

I forbindelse med administrationen af tilladelser til udledning af drænvand fra minkfarme bør tilsynsmyndigheden være opmærksom på, at nedsivning af fosfor og ammoniumkvælstof er en langsom proces. Forurening af drænvand med disse næringsstoffer kan derfor være stigende gennem en lang årrække og fortsætte mange år efter at udledningen på jordoverfladen er stoppet.

Pelsdyrhaller og gødningsopbevaringsanlæg, der er lovligt placeret ved bekendtgørelsens ikrafttræden, kan fortsat være placeret samme sted jf. § 3, stk. 9.

Indretning og drift af pelsdyrhaller

Kapitel 3 og 4

Hovedformålet med den nye bekendtgørelse er at nedsætte tabet af næringsstoffer fra pelsdyrfarme.

Der er derfor indført et generelt krav om, at pelsdyrgødning skal opsamles og føres til gødningsopbevaringsanlæg. Det svarer til de krav i husdyrgødningsbekendtgørelsen, der gælder for alle andre former for erhvervsmæssigt dyrehold.

Der er i de senere år gennemført en del undersøgelser af næringsstofftabene fra traditionelle pelsdyrhaller og mulighederne for at mindske disse tab. Der er dog fortsat betydelig usikkerhed vedr. næringsstofftab ved anvendelse af forskellige halkonstruktioner, udmugningspraksis m.m. I betragtning af, at der findes mange forskellige typer bygninger, udmugningssystemer og driftspraksis er der endnu et ufuldstændigt grundlag for fastsættelse af detaljerede krav til konstruktion af bygninger og udmugningssystemer ved de forskellige haltyper.

Hovedparten af de hidtidige undersøgelser er gennemført i 2-rækkede haller med gødningsrender. Denne haltype og konstruktion af gødningsrender er almindelig anvendt.

Tidsfrister for opfyldelse af kravet om gødningsopsamling og opbevaring

For eksisterende, nyetablerede og udvidede pelsdyrfarme med 600 eller flere årstæver skal de anmeldelser og eventuelle ansøgninger, der er nødvendige for at opfylde betingelserne om opsamling af gødning være modtaget af kommunen inden udgangen af år 2004, og kravet om opsamling skal være opfyldt senest et år efter, at alle påkrævede tilladelser er meddelt jf. §15.

For eksisterende, nyetablerede og udvidede pelsdyrfarme med under 600 tæver skal anmeldelsen og eventuelle ansøgninger være modtaget af kommunen inden udgangen af 2007, og kravet om opsamling af gødning skal være opfyldt senest et år efter, at alle påkrævede tilladelser er meddelt jf. §15.

Ved udvidelse af bestående farme gælder ovenstående overgangsordning således, at farmens størrelse beregnes ud fra det samlede antal årstæver efter udvidelsen.

For sommerfarme er fristen uanset farmens størrelse ligeledes den 31. december 2007, da der pr. definition er færre end 600 tæver.

For anmeldelser/ansøgninger, der ikke er omfattet af overgangsbestemmelsen, fx efter 31. december 2007, skal kravene opfyldes ved ibrugtagning.

Hvis der er særlige behov for beskyttelse af grundvandsinteresser kan kommunalbestyrelsen påbyde, at kravet om opsamling af gødning opfyldes på et tidligere tidspunkt (§ 4 stk. 2). Dette gælder for farme, der ligger

- indenfor eksisterende vandindvindings oplande til almen vandforsyning
- i områder, der i regionplanen er udpeget som nitratfølsomme indvindingsområder, og
- i områder, der i regionplanen er udpeget som indsatsområde vedrørende nitrat.

Sådanne påbud skal forvarsles i overensstemmelse med miljøbeskyttelseslovens regler herom, og fristen for påbuddets efterkommelse fastsættes under hensyntagen til, at der for øvrige farme gælder en frist for opfyldelse af opsamlingskravet på et år efter alle påkrævede tilladelser er meddelt.

Midlertidige krav

For farme, der som følge af overgangsordningen i § 15 endnu ikke skal opfylde kravet om gødningsopsamling i § 4, stk. 1, nr. 2, gælder de hidtidige regler indtil de konstruktionsændringer, der er nødvendige for at opfylde bekendtgørelsens krav om opsamling af gødning, er gennemført.

Det indebærer bl.a.:

- At der skal renses i, under og omkring burene mindst en gang om ugen. Rengøring inde i burene med avlstæver og hvalpe kan dog undlades i tiden fra 25. april til 1. juli, for ræve dog indtil 15. juli (§ 7, stk. 1).
- At der under burene i haller uden opsamlingsystem skal udlægges mindst 10 cm sand eller grus, som skal udskiftes mindst en gang årligt (§ 7 stk. 2).
- At jorden under burene skal holdes tør og det skal sikres, at vandspild ikke giver anledning til afstrømning eller nedsivning af næringsstoffer (§ 7 stk. 3).

Materiale, der oprenses under burene, og sandet, der udskiftes, indeholder næringsstoffer. Det skal derfor enten føres til mødding eller udspredes på landbrugsjord.

For at opfylde kravene om, at jorden holdes tør under burene og at der ikke sker afstrømning eller nedsivning af næringsstoffer, skal vandingsystemet vedligeholdes, så vandspild så vidt muligt undgås. Åbne haller, der er etableret efter den 1. februar 1986, skal være forsynet med tagrender, hvis der ikke er opsat gødningsrender.

Fremtidige krav

For at nedsætte tabet af næringsstoffer til omgivelserne ved udvaskning og ammoniakfordampning er der i den nye bekendtgørelse stillet krav om, at gødningen – herunder også urinen – skal opsamles og føres til gødningsanlæg (§ 4 stk. 1).

Dette krav anses for opfyldt, hvis pelsdyrhaller konstrueres og drives i overensstemmelse med husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelse for stalde til andre dyrearter. D.v.s. med tæt gulv og tætte rørsystemer til opsamling af flydende gødning.

Pelsdyrbekendtgørelsen indeholder imidlertid ikke krav om tæt gulv. Der er derfor mulighed for at kravet om gødningsopsamling også kan opfyldes ved anden bygningskonstruktion og driftspraksis, såfremt der opnås en tilfredsstillende opsamling af næringsstofferne i fast gødning, urin og foderspild.

Kravet om opsamling af pelsdyrgødning anses for opfyldt, hvis avleren opfylder de tekniske og praktiske driftsforhold for haller med og uden tæt bund, som er beskrevet i de følgende afsnit.

Hvis avlerne ønsker at indføre en anden driftspraksis end denne specifikke model, anses opsamlingskravet som opfyldt, såfremt det årlige næringsstoffab fra hallerne med ændringen stadig ikke overstiger 1,65 kg N og 0,16 kg P pr. årstæve for minkfarme.

For ræve og finnraccoon svarer det til et tab på 3,75 kg N og 0,4 kg P pr. årstæve.

Dokumentation for, at en given bygningskonstruktion og driftspraksis opfylder dette krav kan bestå af byggeblade udarbejdet af Dansk Landbrugsrådgivning, Landscentret, eller Danmarks Jordbrugsforskning og skal godkendes af Skov- og Naturstyrelsen.

Haller med tæt bund

Haller, der er forsynet med tæt bund, opfylder de generelle krav til stalde i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Nedsivning fra hallen er derfor forhindret. Gulvet skal konstrueres med fald mod gulvafløb, der føres til gylle- eller ajlebeholder. Åbne haller skal langs ydersiden være forsynet med en kant som forhindrer afløb ud fra hallen.

Gødning, affald og foderspild skal føres til gødningslager. Vandspild fra drikkeventiler samt vand fra vask af bure og anden rengøring skal ligeledes opsamles i gødningslager (Gylle eller ajlebeholder). Vandspild fra drikkeventiler kan dog afledes på anden måde, såfremt der skabes sikkerhed for, at det ikke kommer i kontakt med gulvet under burene eller andre flader og materialer, der er forurenede med gødning eller urin.

Udmugning reducerer ammoniakfordampning, lugt- og fluegener og forbedrer klimaet i stalden. Der skal derfor foretages udmugning af gødning og oprensning under burene mindst en gang om ugen (§ 7, stk. 1).

Tagvand og drænvand fra arealet mellem haller kan normalt afledes som overfladevand uden særlige vilkår. Hvis der på området tidligere har været pelsdyrhaller uden tæt bund skal drænvand ved etablering af dræn dog behandles som spildevand på grund af risiko for udvaskning af næringsstoffer ophobet i jorden.

Minkhaller uden tæt bund

I minkhaller uden tæt bund er der flere muligheder for at overholde de fremtidige krav til opsamling af gødningen. På baggrund af den nuværende viden kan i denne vejledning anvises flere muligheder for opfyldelse af kravet. Disse opsamlingsmodeller fremgår af følgende skema, og indholdet af de enkelte kolonner forklares nedenfor.

1) Rendebredde	2) Hyppighed af udmugning i renden	3) Tilførsel af halm	4) Proteinindhold i % af OE i uge 30 - 47
over 36½ cm	1 gang om ugen	halm ad lib.	ingen krav
over 32 cm	1 gang om ugen	halm ad lib.	32%
over 32 cm	1 gang om ugen	ingen krav	31%
over 32 cm	2 gange om ugen	ingen krav	ingen krav
over 32 cm	1 gang om ugen	halm ad lib + 0,2 kg	ingen krav
over 28 cm	dagligt	ingen krav	ingen krav
over 28 cm	2 gange om ugen	halm ad lib.	ingen krav
over 28 cm	2 gange om ugen	ingen krav	32%
over 28 cm	1 gang om ugen	halm ad lib.	31%
over 28 cm	1 gang om ugen	halm ad lib+0,2 kg	32%

Skulle senere undersøgelser - mod forventning - vise, at kravet til maksimalt tab på 1,65 kg N og 0,16 kg P pr. årstæve ikke opnås ved disse anvisninger, vil de her anviste løsninger alligevel betragtes som opfyldelse af kravet om opsamling ifølge § 4 stk. 1.

Ad 1) Minkhaller uden tæt bund skal være forsynet med et vandtæt opsamlingsareal for gødning, der sikrer opsamling af gødning og vandspild fra drikkeventiler. Dette opfyldes ved hjælp af ophængte gødningsrender eller

støbte render på jorden med en bredde på f.eks. 30 cm – dog mindst 28 cm. Rendernes bredde opmåles, som afstanden mellem toppunkterne på rendernes kant. Afstanden måles fra skillelinien for, hvor gødningen falder ind eller ud af renderen. Renderne placeres f.eks. under de yderste 25 cm af burene og 5 cm uden for burene. Vandspild fra drikkeventiler kan dog afledes på anden måde, såfremt der skabes sikkerhed for, at det ikke kommer i kontakt med flader og materialer, der er forurenede med gødning og urin.

På farme, der den 26. marts 2004 er forsynet med opsamlingsystem med en mindre rendebredde end 32 cm, sidestilles disse render med kategorien ”rendebredde over 32 cm” i ovenstående skema. Tilsvarende gælder opsætning af render, der var anmeldt til kommunen inden den 26. marts 2004. Ved senere udskiftning af disse render pga. almindelig slid og ælde skal der opsættes render således, at de indtræder på normal vis i ovenstående opsamlingsmodel.

Ad 2) Udmugning reducerer ammoniakfordampning, lugt- og fluegener og forbedrer klimaet i stalden. Der skal derfor foretages udmugning af gødning mindst en gang om ugen (§ 7, stk. 1). Længerevarende hård frost kan dog umuliggøre udmugning, som derfor kan undlades, indtil vejret igen tillader det.

Ad 3) Til opsamling af næringsstoffer i den urin, der afsættes udenfor opsamlingsarealet for gødning, skal det resterende areal under burene tilføres et materiale, som kan opsuge næringsstofferne. Dette krav opfyldes ved, at minkene tilføres halm ad libitum (halm ad lib.). Herved menes, at der altid skal være rigeligt tilgængeligt halm ovenpå minkenes redekasse, således at de altid har mulighed for at opfylde deres behov for at trække halm ned i redekassen og ud i buret. Der må ikke være halmbegrænsende foranstaltninger, der hindrer adgangen til halmen andet end trådnettet. Derved sikres, at der løbende falder tilstrækkelig halm ned på grusbunden. Fra hvalpefødsel kræves strølsen dog ikke udlagt på redekassen, dels fordi hvalpene kræver hyppigt eftersyn, og dels fordi der i slutningen af perioden fodres på redekasselåget, så hvalpene kan nå foderet. I denne periode skal strøelse i stedet tilføres i samme mængde direkte i buret, under buret eller i redekassen. I takt med at avleren - typisk i løbet af juli - afslutter fodringen på redekasselåget, skal tilførsel af strøelse på redekassen genoptages.

Ved ”halm ad lib+0,2 kg” menes, at der foruden tilførsel af ”halm ad libitum” til dyrene skal udlægges 0,2 kg halm pr. uge pr. årstæve under burene.

Ad 4) En reduktion af mængden af protein i foderet vil formindske udskillelsen af næringsstoffer. Opsamlingsmodellerne er derfor afhængige af, hvilket foder avlerne anvender i perioden fra uge 30 til uge 47 – begge uger medregnes. Da der dagligt er udsving i fodersammensætningen, skal avlerne dokumentere procentsatsen ved hjælp af en produktionsplan fra foderleverandøren, hvoraf den planlagte mængde protein i procent af den omsættelige energi fremgår.

Efter at de gødningsopsamlingsystemer, der er omfattet af § 15, stk. 1, nr. 1, har været i funktion i 2 år, gennemføres en kontrol af, om branchen som helhed gennemsnitligt ud fra de faktiske målinger har efterlevet foderplanerne. Hvis branchen ved denne evaluering ikke lever op til kravet, vil der for den efterfølgende sæson efter forhandling kunne kræves øvrige stramninger. På tilsvarende måde gennemføres der herefter evaluering årligt.

Af hensyn til fluebekæmpelse skal der på arealet under burene foretages oprensning mindst 1 gang ugentlig. Man kan dog i perioden 1. maj til 1. november nøjes med at fjerne halmen under burene 1 gang om måneden og i den øvrige del af året hver anden måned, såfremt det ikke medfører uacceptable fluegener for omgivelserne. Hvis der på en farm konstateres fluegener specifikt begrundet i at halmlaget under burene ikke fjernes hyppigt nok, kan dette kræves fjernet én gang ugentligt. Oprensningsmaterialet skal ligesom halmen til opsugning af næringsstoffer føres til gødningslager eller udspredes på landbrugsarealer som gødning.

Ved vask af bure skal det sikres, at der ikke sker nedsivning af vand og gødningsstoffer fra hallerne (§ 7 stk. 3). Såfremt mængden af vaskevand begrænses til max. 20 l/m² – svarende til en vandtilførsel på 20 mm – vil risikoen for nedsivning være begrænset, idet en sådan vandmængde kan tilbageholdes i de øverste grus- og jordlag,

hvorfra det kan fjernes ved fordampning fra jordoverfladen. Bekendtgørelsens bestemmelser i §7 stk. 3 anses derfor for opfyldt, hvis mængden af vaskevand begrænses til højst 20 l/m².

Drænvand og anden afledning af overfladevand fra arealet mellem bygningerne skal behandles som spildevand. Etablering af nye dræn mellem hallerne kræver derfor spildevandstilladelse jf. § 4, stk. 3.

Haller uden fast bund til andre kødædende pelsdyrarter end mink

For pelsdyrarter som ræve og finnraccoon sker afsætning af gødning og urin fordelt over hele burets areal. Det er derfor ikke - som for mink - muligt at opsamle hovedparten af gødningen på vandtætte arealer (gødningsrender eller lign.) under en mindre del af burarealet. Der bør derfor som hovedregel være tæt bund under hele burarealet. Såfremt der ikke er tæt bund, skal der udlægges halm eller andet materiale, der kan opsuge den mængde næringsstoffer i gødningen. Indtil der foreligger godkendte byggeblade eller anden dokumentation for, hvilke mængder af halm og andet materiale, der er nødvendigt for at opfylde opsamlingskravet, kræves der en mængde på 100 og 150 kg halm pr. årstæve for henholdsvis solvræve og blårvæve. De 100/150 kg halm kan erstattes af andet materiale i en mængde, der sikrer samme opsamlingskapacitet dvs. der skal være samme væskeopsugende evne.

Opbevaring af gødning

Husdyrgødningsbekendtgørelsens kapitel 4, 5, 7 og 8

Anlæg til opbevaring af gødning skal opfylde kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Anlæggene skal være udført af bestandige og for fugtighed vanskeligt gennemtrængeligt materiale og udføres således, at de kan modstå påvirkninger fra den oplagrede gødning og kørsel i forbindelse med fyldning og tømning af lageret.

Møddingspladser

Fast gødning opbevares på møddinger med fast og tæt bund. Møddingens sidebegrænsning skal som minimum bestå af en 1 m høj mur eller en 2 m bred randbelægning. Møddingen skal være forsynet med afløb til opsamling af møddingssaft og den skal indrettes således, at overfladevand fra omliggende arealer og tage ikke kan løbe ind på møddingsarealet.

Afløbet fra møddingspladsen skal være placeret i pladsens laveste punkt og udformet således at tilstopning undgås. Afløbet skal være dimensioneret således, at der kan afledes en vandmængde pr. time, svarende til mindst 100 mm nedbør, og afløbet skal føres til en beholder for flydende husdyrgødning. Afløb kan undlades, hvis der er tale om et overdækket møddingshus og gødningen ikke afgiver møddingssaft.

Fra 1. august 2004 skal lagre af fast gødning uden daglig tilførsel overdækkes med kompostdug eller lufttæt materiale straks efter udlægning.

Gødningen kan også føres til en anden type opbevaringsanlæg end egentlige møddingspladser, f.eks. en lukket container. En lukket container skal være placeret på et areal med afløb til møddingssaftholder. Arealet skal være udført af et bestandigt og for fugtighed vanskeligt gennemtrængeligt materiale. Containeren skal være overdækket. Denne driftspraksis anvendes typisk i tilfælde, hvor gødningen overføres til opbevaring på anden ejendom. I så fald tømmes containeren, når den er fuld. Der kan henvises til ”Byggeblad vedr. containere til opbevaring af fast gødning fra mink m.v.”

Fast gødning kan også opbevares efter reglerne om opbevaring af flydende husdyrgødning.

Hvis en opsamlingsbeholder – fortank og lignende - ikke skal betragtes som et opbevaringsanlæg, skal den tømmes eller fjernes efter afsluttet udmugning, således at anlægget ikke indeholder gødning fra flere udmugninger. Et opsamlingsanlæg må dog ved f.eks. daglig udmugning indeholde gødning fra op til én uges produktion. Hvis den egentlige gødningsproduktion på ejendommen ikke overstiger 30 m³ gylle kan tømningen eller fjernelsen dog udskydes til der er opsamlet max. 30 m³.

Endelig er der i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11, stk. 1, åbnet mulighed for fra 1. august 2002 at opbevare kompost med en tørstofprocent på mindst 30 pct. i markstakke, såfremt disse er overdækket med kompost dug eller lufttæt materiale. Kravet om overdækning gælder fra 1. august 2004.

Denne bestemmelse kan navnlig få betydning ved opbevaring af overskydende halm fra redekasser m.v. på farme med gylleanlæg. Det skal dog understreges, at reglen kun omfatter kompost. Halm iblandet foderrester og urin, opsamlet under burene, kan ikke lægges direkte i markstak. Sådant materiale skal først gennemgå en komposterings- og homogeniseringsproces. Kompostering skal ske på et areal, der opfylder ovennævnte krav til møddingspladser.

Endelig skal det bemærkes, at kommunalbestyrelsen på visse vilkår kan give tilladelse til midlertidige markmøddinger, når der i forbindelse med bekæmpelse af plasmacytose sker en samlet udsætning af dyre bestanden på en farm, jf. pelsdyrfarmbekendtgørelsens § 11.

Opbevaring af flydende gødning, møddingsvand og vand fra vaskepladser til rengøring af foderrekvisitter m.m.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser skal alle minkfarme være forsynet med en beholder til opsamling af møddingsvand og vaskevand. Med mindre flydende gødning, møddingsvand og vaskevand overføres til anden ejendom, skal farmene være forsynet med opbevaringsanlæg hertil.

For at mindske ammoniakfordampningen skal alle beholdere til flydende husdyrgødning fra 1. marts 2003 være forsynet med fast overdækning i form af flydedug, teltoverdækning eller lignende. For minkgylle er omhyggelig overdækning særlig vigtig, idet ammoniumkoncentrationen i minkgylle medfører risiko for en ammoniakfordampning, som både medfører tab af næringsstoffer og eutrofiering af naturområder. Overdækning er endvidere en vigtig foranstaltning til begrænsning af lugt- og fluegener.

Overdækningen kan dog undlades, såfremt der i stedet etableres tæt overdækning, f.eks. i form af naturligt flydelag, eller anden tæt overdækning på beholderen, og der løbende og regelmæssigt i overensstemmelse med Skov- og Naturstyrelsens anvisninger føres optegnelser i en logbog om overdækningens tilstand og tæthed.

Gødningslagrenes kapacitet

For at sikre, at udbringningen af husdyrgødning kan ske i overensstemmelse med gældende regler for udbringningstidspunkter og udnyttelse af husdyrgødningens næringsstofindhold skal opbevaringsanlæg til pelsdyrgødning normalt have en kapacitet svarende til 9 måneders tilførsel. Der kan være stor variation på den producerede husdyrgødningsmængde pr. årstæve, men det vurderes i de foreliggende normtal, at der skal være en opbevaringskapacitet på ca. 0,50 m³ flydende gødning pr. årstæve.

Der kan dog forekomme konkrete omstændigheder på de enkelte pelsdyrfarme, som bevirker, at der er behov for enten en større eller mindre opbevaringskapacitet. Der kan f.eks. i visse tilfælde forekomme slagregn i gylle-render på åbne haller, og omvendt kan f.eks. en begrænsning af vandspild fra drikkeventiler medføre reduceret behov for opbevaringskapacitet.

Fordelingen af opbevaringskapaciteten på beholdere til flydende gødning og møddingspladser til fast gødning vil være meget afhængig af udmugningssystem og driftspraksis.

Harmonikrav

Næringsstofferne i husdyrgødning skal tilføres afgrøder med kvælstofnorm eller en retningsgivende norm for fosfor og kalium ifølge lov om jordbrugets anvendelse af gødning. Selve udbringningen skal ske i overensstemmelse med reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen vedr. udbringningstidspunkter, spredningsmetoder, nedpløjning m.m.

Normalt må der på en landbrugsbedrift højst udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 1,4 dyreenheder pr. ha. Fra 1. august 2002 er omregningsfaktorerne for mink, ilder o.l. 44 årstæver pr. dyreenhed og for ræve, finnracon o.l. 18 årstæver pr. dyreenhed.

På en landbrugsbedrift må der derfor højst udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til gødningen fra 62 årstæver af mink, ilder o.l. eller 25 årstæver af ræve, finnracon o.l. pr. ha.

Frem til 1. august 2004 må der dog på landbrugsbedrifter, hvor mindst 2/3 af dyreenhederne udgøres af fjerkræ, pelsdyr eller en blanding heraf, udsprede en mængde svarende til 1,7 dyreenheder pr. ha fra disse dyr på egen bedrift. Dette svarer til gødningen fra 75 årstæver af mink, ilder o.l. eller 31 årstæver af ræve, finnracon o.l. pr. ha.

Hvis der på en bedrift er en større mængde husdyrgødning til rådighed, end der må udbringes på bedriftens areal, skal der foreligge skriftlige aftaler, der sikrer, at overskydende gødning anvendes på en anden registreret landbrugsejendom eller afsættes til et biogasanlæg, et fællesanlæg og forarbejdnings-anlæg eller som forarbejdet husdyrgødning.

Plantedirektoratet fører kontrol med, at harmonikravene overholdes.

En jordbrugsvirksomhed har pligt til at være tilmeldt Plantedirektoratets register for afgiftsfritagelse, hvis virksomheden har en momsregistreret omsætning på mindst 20.000 kr. inden for jordbrugserhverv og samtidig har over 10 DE, har over 1 DE/ha eller modtager mere end 25 t husdyrgødning eller anden organisk gødning i planperioden (Fødevareministeriets lovbekendtgørelse nr. 551 af 2. juli 2002).

Vaskeplads for foderrekvisitter

§ 5

På pelsdyrfarme med et dyrehold på 300 avlstæver eller derover og sommerfarme med hvalpe svarende til 300 avlstæver eller derover, skal der indrettes en vaskeplads til rengøring af foderrekvisitter. Ved beregning af dyreholdets størrelse på sommerfarme anvendes de under kapitel 1 angivne omregningsfaktorer.

Gulvet på vaskepladsen skal udføres af materiale, der er vanskelig gennemtrængelig for fugtighed, og det skal kunne modstå påvirkninger fra de anvendte redskaber.

Afløb med tilhørende brønde skal udføres af autoriseret kloakmester i overensstemmelse med forskrifter for afløb, som anført i bygningsreglementet. Afløbet skal føres til en beholder, der opfylder kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Såfremt der udelukkende anvendes tørfoder på farmen er det ikke nødvendigt at etablere vaskeplads.

Læhegn omkring farmen

§ 6

Omkring pelsdyrfarme skal der etableres og stedse vedligeholdes et læhegn bestående af mindst 3 rækker træer.

Hvis lovligt etablerede farme ligger mindre end 5 m fra offentlig vej, privat fællesvej eller naboskel kan der plantes mindre end 3 rækker træer. I så fald skal der drages særlig omsorg for, at hegnet er så tæt at indsyn til farmen begrænses mest muligt.

For områder, der ved lokalplan er udlagt til pelsdyrområde, gælder kravet om læhegn området som helhed. Dvs., at der skal etableres læhegn omkring hele lokalområdet, hvorimod der ikke kræves læhegn omkring den enkelte pelsdyrfarm.

Der henvises også til Fødevaredirektoratets bekendtgørelse nr. 610 af 19. juli 2002 om husning af mink og hegning af minkfarme, hvori stilles krav til, hvordan hegnet, som er omfattet af denne bekendtgørelse i relation til farme og anlæg, skal se ud.

Fluebekæmpelse

§ 8

Der skal overalt på pelsdyrfarme foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Statens Skadedyrslaboratorium fastsatte retningslinier.

Der henvises således til Statens Skadedyrslaboratorium's "Retningslinier for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme" med en fortegnelse over fluemidler.

Det er vigtigt, at der foretages effektive forebyggende foranstaltninger, og at disse foranstaltninger om nødvendigt suppleres med bekæmpelse af de voksne fluer.

De forebyggende foranstaltninger består især i at forhindre, at fluerne klækkes i gødning og i sand og jordlag under burene. Det er derfor - også for fluebekæmpelsen - vigtigt at reglerne for udmugning og oprensning under burene overholdes, og at der foretages en effektiv overdækning af gødningslagre. Disse foranstaltninger vil normalt reducere fluegenerne til et acceptabelt niveau.

Fremstilling af foder

§ 9

Der må ikke fremstilles foder på pelsdyrfarme. Under særlige omstændigheder kan kommunalbestyrelsen dog give dispensation til fremstilling af foder, hvis foderet er beregnet til farmenes eget forbrug.

Foderet skal opbevares i lukkede siloer eller lukkede containere. Hvis foder opbevares i fodervogne eller spande skal disse placeres indendørs.

Opbevaring af døde pelsdyr

§ 10

Døde dyr samt kroppe og fedt fra pelsning skal opbevares i lukkede containere, som leveres til destruktionsanstalt mindst én gang om ugen. Derudover tilrådes det, at materiale til anvendelse af opslugning af fedtstoffer opbevares i lukkede containere. I praksis står destruktionsanstalten for afhentningen af de døde pelsdyr. Da destruktionsanstalten normalt ikke afhenter enkelte døde dyr, kan disse alternativt opbevares i en fryser indtil afhentning.

På grund af brandfare anbefales det at placere containere med såvel døde dyrekroppe som fedt fra pelsning samt materiale til anvendelse af opslugning af fedtstoffer minimum 10 meter fra nærmeste bygning.

Markmøddinger på plasmasytoseinficerede farme

§ 11

Kommunalbestyrelsen kan give tilladelse til, at fast gødning fra pelsdyrfarme oplagres i marken med henblik på bekæmpelse af plasmasytose efter reglerne i den til enhver tid gældende bekendtgørelse om plasmasytose hos mink, ilder og finnraccoon. Denne mulighed foreligger alene, hvis farmens samlede dyrebestand saneres, og opbevaring af gødningen på møddingsplads - som beskrevet ovenfor – ikke er mulig som følge af risikoen for spredning af plasmasytose på farmen.

Markmøddingerne må kun bestå af faste ekskrementer og strøelse. Tilladelsen gives med vilkår om placering, indretning og drift af markmøddingen, så der ikke opstår risiko for forurening af grundvandet eller afledning til vandløb, dræn, søer og havet. Der skal derfor som minimum fastsættes vilkår om,

- at gødningen skal tilsættes halm, så tørstofprocenten mindst er 30 ved udlægningen,
- at markmøddingen skal indrettes med en bund af presset halm på mindst 10 cm tykkelse,
- at markmøddingen skal holdes overdækket med plastic eller andet tæt og vejrbestandigt materiale,
- og at markmøddingen skal placeres med en afstand på mindst 50 m til nabobeboelse og 100 m til byzone og sommerhusområde.

Tilladelse til etablering af markmødding kan gives fra det tidspunkt, hvor den samlede dyrebestand udsættes til den næstfølgende 1. september.

Administrative bestemmelser m.v.

Kapitel 5 og 6

Pelsdyrfarmbekendtgørelsen er en branchebekendtgørelse, og indeholder som beskrevet ovenfor en række krav for pelsdyrfarmenes drift. Det betyder, at kommunalbestyrelsen ikke kan skærpe disse ved at meddele konkrete påbud, medmindre der er udtrykkelig hjemmel herfor i bekendtgørelsen. Kommunalbestyrelsen kan ikke skærpe kravene ved at meddele konkrete påbud i henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 42.

Kommunalbestyrelsen har dog i bekendtgørelsens § 4, stk. 2 hjemmel til at påbyde, at pelsdyrhaller beliggende inden for visse områder skal overholde kravene til gødningsopsamling på et tidligere tidspunkt end de frister, som er fastsat i bekendtgørelsens § 15.

Bekendtgørelsen indeholder 2 dispensationsmuligheder. Jævnfør § 3, stk. 7 kan kommunalbestyrelsen under bestemte betingelser meddele dispensation fra afstandskravene til nabobeboelse (bestemmelsen omfatter alene pelsdyrfarme oprettet før 1. februar 1986), og i henhold til § 9, stk. 2 kan kommunalbestyrelsen under særlige forhold meddele dispensation til fremstilling af foder til farmenes eget forbrug.

Anmeldepligten (husdyrgødningsbekendtgørelsens §§ 29 og 30)

Anmeldepligten betyder, at der før etablering, udvidelse eller væsentlig ændring af pelsdyrfarme skal indgives anmeldelse af byggeriet til kommunalbestyrelsen efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsens § 29.

Anmeldelsen skal indeholde konstruktionstegninger m.v., som anført i bygningsreglementet, samt dokumentation for, at husdyrgødningsbekendtgørelsens krav til styrke, tæthed og bestandighed for gulve, opbevaringsanlæg m.m. er opfyldt.

Anmeldelsen skal endvidere indeholde en angivelse af anlæggets placering i forhold til vandindvindingsanlæg, vandløb (herunder dræn), søer, omgivende ejendomme, bebyggelse, eksisterende eller ifølge kommuneplanen fremtidigt udlagte byzone- og sommerhusområder, samt områder, der i kommuneplanen og/eller lokalplan er udlagt til boligformål eller blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner o.l.

Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at anmeldelsen skal ske på særlige skemaer.

Når kommunalbestyrelsen har modtaget anmeldelsen har den en frist på 2 uger til at gøre indsigelse mod byggeriet. Hvis kommunalbestyrelsen ikke reagerer inden for denne frist, kan byggeriet påbegyndes. Dette gælder dog kun, såfremt det ansøgte ikke kræver dispensation, tilladelse eller godkendelse. Hvis dette er tilfældet skal ansøgning om de nødvendige dispensationer, tilladelser eller godkendelser fremsendes sammen med anmeldelsen.

Ved etablering, udvidelse eller ændring af pelsdyrhold i bestående bygninger gælder tilsvarende anmeldelsespligt som for byggeri, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 30.

Håndhævelse og tilsyn

Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med, at kravene i såvel pelsdyrfarmbekendtgørelsen som husdyrgødningsbekendtgørelsen overholdes, jf. miljøbeskyttelseslovens kapitel 9.

Hvis det konstateres, at en pelsdyrfarm ikke lever op til de fastsatte krav, skal kommunalbestyrelsen reagere herpå. Der henvises til Miljøstyrelsens håndhævelsesvejledning (Vejledning nr. 12, 1992 om ”Håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven”). Heraf fremgår bl.a., hvordan kommunalbestyrelsen skal reagere ved konstatering af et ulovligt forhold.

Klageregler

Der er ikke klageadgang til Skov- og Naturstyrelsen over de afgørelser, som kommunalbestyrelsen træffer med hjemmel i pelsdyrfarmbekendtgørelsen, da klageadgangen er blevet afskåret.

Det samme gælder de afgørelser kommunalbestyrelsen træffer som led i udøvelsen af tilsynspligten med pelsdyrfarme.

Tilsynet med kommunerne varetages med virkning fra 1. januar 2004 af 5 statsamtmand. Tilsynet med kommunerne fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder, i det omfang der ikke er særlige klage- eller tilsynsmyndigheder, der kan tage stilling til sagen. Der kan i den forbindelse henvises til lov om kommunernes styrelse §§ 47 og 48.

VVM-vurdering

I medfør af bekendtgørelse nr. 428 af 2. juni 1999 om supplerende regler i medfør af lov om planlægning med senere ændringer (Samlebekendtgørelsen) er pelsdyrprojekter omfattet af VVM-pligt, når de må antages af kunne påvirke miljøet væsentligt. VVM-pligt indebærer et krav om, at der skal foretages en særlig vurdering af projektets påvirkning på miljøet.

Følgende pelsdyrprojekter er omfattet af VVM-pligt:

1. Nyanlæg eller væsentlige ændringer af bestående anlæg, der kan sidestilles med nyanlæg, til en samlet kapacitet på mere end 250 dyreenheder.
2. Etablering, ændring eller udvidelse af anlæg, hvor amtet på grund af anlæggets art, dimensioner eller placering skønner, at projektet vil kunne påvirke miljøet væsentligt.

I publikationen: ”VVM-vejledning – om visse offentlige og private anlægs indvirkning på miljøet” af 10. oktober 2001 er der en nærmere beskrivelse af VVM-reglerne.

I forbindelse med de skærpede krav til gødningsopsamling skal der gennemføres ændringer på mange pelsdyrfarme. Ændringerne vil generelt mindske miljøpåvirkningen af miljøet, da dette er formålet med ændringen af bekendtgørelsen. Den forbedrede gødningsopsamling vil således mindske risikoen for udvaskning og ammoniakfordampning fra selve ejendommen. Den forbedrede gødningsopsamling vil dog give en større mængde husdyrgødning, der skal spredes, således at der kan blive en øget miljøpåvirkning i nærheden af de marker, hvor gødningen spredes. Det kan derfor ikke afvises, at etablering af nye opsamlingsanlæg undtagelsesvis kan blive omfattet af VVM-pligt.

Etablering af gødningsopsamlingsanlæg er derfor omfattet af VVM-reglerne og skal derfor sendes til VVM screening i amtet.

Landzonebestemmelserne

Opmærksomheden henledes på Miljøministeriets landzonevejledning (Vejledning nr. 9563 af 16. oktober 2002 om landzoneadministration Planlovens §§ 34-38), hvoraf fremgår, at pelsdyrfarme kan betragtes som anlæg til husdyr der kan indgå som element i den erhvervmæssige udnyttelse af en landbrugsejendom.

På grund af pelsdyrfarmbekendtgørelsens afstandskrav ved lokalisering af pelsdyrfarme vil disse typisk blive placeret mere eller mindre fritliggende i det åbne land.

Opførelse af pelsdyrfarme o.lign. på ejendomme *uden landbrugspligt* kræver altid landzonetilladelse.

Hvis pelsdyravl indgår som et led i en landbrugsejendoms jordbrugsmæssige udnyttelse, må pelsdyrhaller i almindelighed anses for erhvervmæssigt nødvendige for ejendommens drift som landbrugsejendom og dermed være undtaget for landzonetilladelse.

En forudsætning for at pelsdyrhaller kan opføres uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen, er dog at der er et passende forhold mellem bygninger og ejendommens jordtilliggende, jf. NKO nr. 22, 1994, om en minkfarm i landzone.

Det vil være afgørende for spørgsmålet om bebyggelsens erhvervmæssige nødvendighed at en væsentlig del af halm m.v. til dyrene frembringes på ejendommens jorder, og at gødning fra farmens dyrehold kan finde anvendelse på jorderne.

Dette krav vil i almindelighed være opfyldt hvis forholdet mellem bygninger og jordtilliggende svarer til pelsdyrhaller på tilsammen ca. 500 m² bebygget areal pr. ha landbrugsjord der hører til landbrugsejendommen, herunder eventuel skov, udyrkede arealer mv.

Ved det bebyggede areal forstås alene det samlede overdækkede areal, men derimod ikke eventuelle uoverdækkede gangarealer mellem pelsdyrhallerne eller andre uoverdækkede gangarealer m.v. inden for de indhegnede områder.

På Skov- og Naturstyrelsens hjemmeside – www.skovognatur.dk/landbrug findes

- ”Retningslinier for fluebekæmpelse på pelsdyrfarme”
- ”Byggeblad vedr. containere til opbevaring af fast gødning fra mink m.v.”